

HABER BÜLTENİ

www.traee.org

Almanya'nın boru sorunu!

Son dönemlerde iyice gerilen Türkiye-Almanya ilişkilerinde bugüne kadar 3. Havalimanı, yerel seçimler gibi gündemler öne çıkarken, EED Başkanı Prof. Dr. Kumbaroğlu konunun doğrudan enerji ile bağlantılı olduğunu açıkladı. Türkiye'nin en önemli gazetecilerinden Fatih Altaylı, Gürkan Kumbaroğlu ile konuya ilişkin görüşmesini köşe yazısına taşıdı! Habertürk gazetesinin ilk sayfasından duyurulan bu önemli yazıya ulaşmak için [tıklayınız!](#)

ALMANYA'NIN DERDİ 'BORU'

TÜRKİYE ile Almanya arasındaki gerilim giderek tırmanıyor ve zannederim tarihinin en kötü safhasında.

Karşılıklı çekilen kılıçlara ve sert açıklamalara bakılırsa yakın dönemde "iyiye" doğru bir gidiş beklemek mümkün değil.

Tam aksine, "kötüye" gitme olasılığı daha yüksek görünüyor.

Türkiye'de bazıları, Almanya'nın Türkiye'yi "kışkandığını" söylüyor ve konuyu özellikle 3. havalimanının Almanya'nın Münih ve Frankfurt havalimanlarına ve Alman havayolu şirketi Lufthansa'nın bu havalimanından duyduğu rahatsızlığa bağlıyorlar.

Bu doğru ve geçerli bir bakış açısı değil.

3. havalimanının Almanya'yı bu denli karıştıltığa sürükleyecek bir rahatsızlık yarattığını zannetmiyorum.

Almanya, 3. havalimanını kıskanmaz. Kıskansa da bu kadar kıskanmaz.

Ancak Almanya'nın Türkiye'yi kışkandığı bir başka konu var ve Boğaziçi Üniversitesi Enerji Politikaları Araştırma Merkezi Direktörü **Profesör Dr. Gürkan Kumbaroğlu**'na göre, bu kıskançlığın nedeni "boru".

Prof. Kumbaroğlu'nun bana verdiği bilgilere göre,

Almanya'yla ilgili karşılıklı gerilim politikasında bir de konunun enerji boyutu var ve çok büyük önem taşıyor.

Hatta belki de en büyük neden enerji.

Kumbaroğlu şöyle diyor: "Almanya Dışişleri Bakanlığı tarafından finanse edilen ve Kasım 2016'da yayınlanan bir araştırma sonucuna göre, Rusya'dan Almanya'ya doğalgaz taşıyacak olan ikinci Kuzey Akım Projesi, Almanya'yı Avrupa'nın doğalgaz merkezi haline getirecek. Araştırma sonuçlarının yayınlanmasından hemen sonra Alman Ekonomi ve Enerji Bakanı'nın görev yeri değiştirilerek Dışişleri Bakanlığı koltuğuna oturdu."

Prof. Kumbaroğlu'na göre dananın kuyruğu işte burada kopuyor.

Çünkü Türkiye, Güney Akım Projesi, TANAP ve İsrail doğalgazının Avrupa'ya taşınmasındaki rolü nedeniyle Almanların Kuzey Akım Projesi'ni "taca" çıkarıyor.

Kumbaroğlu şöyle diyor: "İkinci Kuzey Akım Projesi'nin, Türk Akımı Projesi'ne ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya gidecek başka doğalgaz projelerine doğrudan rakip olduğunu söyleyebiliriz. TANAP'ın

inşaatının hızla devam etmesi, Türk Akımı'nın da aynı şekilde, İran ve İsrail gazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınmasının gündemde olması, ikinci Kuzey Akım Projesi'ni zora sokan gelişmeler. Bütün bunlar Türkiye ile Almanya arasında enerjide bir çıkar çatışmasını doğuruyor. Bu çıkar çatışmasında Türkiye coğrafi konumu dolayısıyla Almanya'dan çok daha üstün konumda; çünkü Avrupa için kaynak çeşitliliği imkânı sağlıyor. Kaynak çeşitliliği hem rekabetçi bir piyasa oluşumunda hem de arz güvenliğinde AB lehine önemli bir farklılık yaratıyor. Bu durum iplerin daha da gerilmesine sebep oluyor."

Gürkan Kumbaroğlu'na göre hem ABD hem de AB ülkeleri, Rusya'nın enerji hâkimiyetini pekiştirecek ve tekelleştirecek bu projeye karşılar. Bu da Almanya'nın sınırlarını iyice bozuyor.

YEKA ihalesine dünya rekoru!

Rüzgar Enerjisi Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihalesi tüm dünyanın takip ettiği nefesleri kesen açık ihalenin ardından rekor fiyatla tamamlandı. Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, projedeki yerlilik oranına ve yapılacak türbinlere dikkati çekti. Haberin devamı için [tıklayınız!](#)

Haberin bazı diğer medya yansımaları: [Fortune](#), [Hurriyet Daily News](#), [Sabah](#), [Türkiye](#), [Dünya](#), [Haberler](#), [Enerji Enstitüsü](#), [Enerji Magazin](#), [Enerjici Haber](#).

Doğalgazın altın çağı 'Kaya Gazi'

Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, Yenişafak'ın özel olarak hazırladığı 'Doğalgazın altın çağı 'kaya gazı' bilgiseline özel açıklamalarda bulundu. İnfografiklerle donanmış özel kartlara hazırlanan dosya haberin tamamını okumak için [tıklayınız!](#)

Haberin yayımlandığı sayfa: [Milliyet](#)

Rüzgarda sıra denizde!

Rüzgar enerjisinde kritik ihalelere imza atan Türkiye, gözünü denizlere dikti. Denizlere rüzgar türbini yatırımının nispeten daha maliyetli olsa da daha çok enerji üretme potansiyeli barındırdığını belirten EED Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, "Enerjide deniz hamlesi bizi çok ileri taşır" yorumunda bulundu. Haberin devamı için [tıklayınız!](#)

Haberin bazı medya yansımaları: [Yeni Şafak](#), [Vatan](#), [A Haber](#), [Patronlar Dünyası](#)

Türkiye kaya gibi geliyor!

Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi, EED Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, son dönemlerde sıkça karşımıza çıkan 'kaya gazı'nı Takvim gazetesinin önemli isimlerinden Ali Değirmenci'ye değerlendirdi. Bu önemli röportajın tamamına ulaşmak için lütfen [tıklayınız!](#)

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ'NDEN PROF. DR. GÜRKAN KUMBAROĞLU

TÜRKİYE'NİN ENERJİ YATIRIMLARINI ANLATTI

**Türkiye
kaya
gibi geliyor**

**NASIL
OLUYOR?**

Ali Değirmenci

TÜRKİYE'NİN İlk Rüzgar Enerjisi Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihalesini dolandırarak beraat eden elektrik tedarikçi 3,48 dolaracent ile Siemens - Türkiye - Kalyon Enerji konsorsiyumunu aldı. Türkiye bu ihale ile bu alanda dünyanın en uygun fiyatla yapılan ihalesi olarak belirlendi. Proje çevre uygunlu, teknik enerji üretiminde kalıyacak, rüzgar gücünü de tüketip ihraç edilecek. Türkiye ile Almanya arasında yaşanan bu siyasi gerilimlere rağmen ihaleci bir Alman firmasının kazandığı ise dünyaya ilham vermektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Yatırımları'nı da dediği gibi bu ihale Türk-Alman ilişkilerine olumlu katkı sağlayacak bir adım olarak görüldü. Boğaziçi Üniversitesi Enerji politikaları Araştırma Merkezi Direktörü Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, son ihaleyi ve Türkiye'de olduğu tespit edilen kaya gazı ile ilgili bilgileri TAKVİM'e değerlendirdi.

Bu hafta gerçekleşen Yenilenebilir Enerji yatırımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu anlamda ise sadece elektrik üretimi değil aynı zamanda fabrikası ile birlikte gelişmesi çok önemli. Yani Rüzgar Türbinleri üretim tesisiyle 400 Megawatt gücünde kuruluyor. Bu proje iki yıl içinde de tamamlanacak. Bu fabrikamın 2 buçuk yıllık üretim maliyeti tahmin edilecek.

Fiyatlandırma nasıl?

3,48 dolaracent, dünyada şu ana kadar en uygun fiyatlandırma. Kıyasla ABD Enerji ihalesinin 2022 yılında devreye girecek rüzgar türbinlerinin üretim maliyetinden ortalaması 4,4 dolaracent olarak belirlenmiş durumda. İzinin yapıldığı ihale Amerika'daki aynı yıla devreye girecek en ucuz maliyet oluyor.

Yapılan bu anlaşma Türkiye Almanya ve AB ilişkilerini nasıl şekillendirir?

Özellikle Almanya ile arasında yaşanan bu siyasi sorunlardan sonra bir açılım ortaya çıkacaktır. Türkiye ihracatının birinci sırasına Almanya ihalesinde da Çin'den sonra ikinci sırada yine Almanya var. Dolayısıyla bunun son günlerde bozulma tehlikesi vardı şimdi tam tersine gelişecek anlamda, Almanya dışişlerinin Türkiye'ye yatırım yapılmasına olumlu bakıyor dedikten sonra bir KOİB Türkiye'ye yatırım yapmaya başladık da kezz oluşturmamız. Ama şu anda kos kocaman Siemens bu işe girerse sizin için örnek teşkil edecektir.

Türkiye elektrik ihtiyacının ne kadarm rüzgar ve güneşle karşılanabilir?

Avrupa Birliği'ni 2050 yılı hedefinde Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) en az yüzde 27, 2050 yılı hedefi de yüzde 55 oranında olması planlanıyor. Türkiye'de de aynı şekilde giderek artan oranda yenilenebilir enerji kullanacaktır. Türkiye çok iyi planlayabilseniz rüzgar ve güneş enerjisinden elektrik ihtiyacının yüzde 30 ile 50 arasındaki bir kısmını karşılayabilir.

ALTERNATİFİMİZ YOK

Türkiye'nin coğrafi konumu göz önüne alınca enerji açısından Türkiye'nin nasıl bir ülke?

Bugün dünyada enerji rotalarının yeniden çizilmekte olduğu bir dönemdir. Ama Türkiye öyle bir konumda ki alternatif yok. Türkiye gibi bir başka ülke de yok. Enerji ihracatını Rusya, Kazakistan, Doğu Akdeniz, Irak ve İran yapmaktadırlar. Türkiye tüm bu ülkelerin arasında ve alternatif olmayan bir güzergah üzerinde bulunmaktadır. Avrupa'ya alternatif enerji üreticilerinin kaynaklarını ulaştırmasında en ekonomik güzergah Türkiye üzerinden geçiyor. Bu projeler onun için geliyor. Bu projeler kazan-kazan formülü ile ilerliyor. Hem üretici, hem Türkiye ve hem de tüketici için kazançlı projeler.

Bu hafta Türkiye'de mi buluşacak?

Su an insanat devam eden TANAP ve TAPAK Akımı Projesi var. Bu projeler Türk-Alman arasında birleşiyor. Bu hafta yeniden Avrupa'ya gaz gelecektir. Böyle başka bir ülke yok. Buna ek olarak bir de Doğu Akdeniz gazı edilecek bunu hattı sayı 3 olacak. Irak ve İran'da buna ek olarak ki doğal olan bu 4, 5, hat olursun.

olacak. Farklı üreticilerden gelen gazlar Türkiye üzerinden Avrupa'ya geçmesine neden olacak. Bu rekabetçi bir ortamın doğmasına neden olacaktır ki, zaten bu isteniyordu. Bütün bunu bildiklerim birleştiği nokta Türkiye oluyor. Türkiye onun için enerji HUB'ı olması en şanslı ülkelerden birisi olacaktır.

AVUSTURYA BİZİ ÇEKEMEDİ

Sen düşünürsün Almanya ve Avusturya'ya enerji HUB'u olma çağrısını Türkiye ile ilgili görüşlerinde bir başka neden olabilir mi?

Enerji, bölgenizde savaşlara neden oluyor. Türk Akımı projesinden önce Güney Akımı Projesi vardı iptal edildi. Avusturya (Bavaria) gazın HUB'ı böyle bir HUB planı vardı ama suya düştü. Almanya'nın enerji HUB'ı olma girişimini karşısında Türkiye'nin doğal olarak HUB'a çok yakın olması Almanya ile Türkiye arasında gerilime neden olmaktadır. Bugün yaşanan bu siyasi gerilimlerin de bir nedeni bu olabilir. Türkiye'nin HUB olmasını Avrupa Birliği destek

lemek zorunda. Çünkü AB rekabetçi bir piyasaya oluşturmak istiyor.

ENERJİ BORSASI BAŞKENTİ

Türkiye'nin HUB olma kazancı ne?

Birçok satıcının, birçok alıcı ile buluştuğu piyasa Türkiye'de oluşmuş olacak. Bir nevi Enerji Borsası'nın Türkiye'de oluşmasına neden olacak. Ayrıca fiyatların oluştuğu yer yer oluyor. Türkiye fazla değil bir kaç yıl içinde bölgenin enerji HUB'ı olur. Yani bütün enerji ihalelerini bulduğuna yer olur. HUB olması durumunda önemli bir kilit taşı durumuna gelmiş olacak. Avrupa'nın enerji arz güvenliğinde Türkiye çok önemli bir konuma geçiyor.

Rusya, Kazakistan, Azerbaycan, İran ve Irak bunu hatları Türkiye'de buluşacak ne olur?

Türkiye böyle bir durumda hem siyasi hem de ekonomik olarak çok önemli bir konuma geçecektir. Bölgede ekonomik refahı sağlayacak aynı zamanda da ekonomik refahı sağlayacaktır. Türkiye ile birlikte olan ülkeler Türkiye'nin istikrarını sağlama isteyecektir.

KAYA GAZI UÇURUR

Yahon-İran Güney Doğu ile ilişkilerinin nasıl?

Bu bölgenin enerji için çok önemli bir geçiş güzergahı. Ama bu kadarın daha da önemli kaya gazı ve petrolü rezervleri var. Kaya gazı 10-20 yıl önce bir anıtan ifade ediyordu. Fakat bugün teknoloji gelişti. Bugün Amerika'yı ilave eden kaya gazı petrolü oldu.

Ne kadar bir potansiyel var?

Türkiye'de kaya gazının olduğunu ABD şirketlerinin araştırması ile öğrendik. Çok değerli bir buluştu. Sadece bu bölge için yapıldı Trakya ve Güney Doğu Anadolu. Türkiye, rüzgar enerjisinde mesli işbirliği yapıldıysa bu konuda da işbirliği yapılabilir.

Özellikle ne kadar zamanda olabilir?

Çok hızlı şekilde 3-4 yıl içinde sonuçlanabilir. Sadece bu iki bölge hesabı karıştırdığıda Türkiye'nin 14 yıllık tüm tüketimini karşılayacak kadar fazla olduğu biliniyor. Bu çok ciddi bir durumdur. Türkiye bir anda ihracatçı durumuna geçebilecektir. Bu olay bütün enerji stratejisini bastan sona değiştirebilecek bir durumdur. Daha araştırılmayan bölge var mesela Tuz Gölü'nün altından önemli rezerv olma ihtimali vardır.

Katar yeniden gündeme gelecek

Katar Doğu Gaz Boru Hattı Projesi 2009 yılında gündeme gelmişti bugün gündemde yok mu?

Katar'ın yasadışı son son modernize ediliş yakıtlanmadır oldu. Önemli bir müttefikimiz oldu. Katar ile Türkiye zaten anlaşmıştı. Katar bugün sevdiğimiz doğalgaz LNG olarak piyasaya sürüyor. LNG olarak geçmeden sırtak maliyetini yükseltiyor. Hem de yüksek miktarlarla teslim yapıyor. Katar doğalgazı, 2009 yılında 10 milyar dolara maliyetle, 2 bin kilometrelik dev bir boru hattıyla, Suudi Arabistan, Ürdün ve Suriye üzerinden Türkiye'ye ulaşması konusunda anlaşmaya varmıştı. Bunu hattı onun için çok daha ekonomik hale getirecekti. Bu proje yeniden gündeme gelecekti.

Sırada İsrail ve İran var

İsrail'in enerjisinin Batı pazarına taşınması kısa vadede mümkün mü?

İsrail'de çok büyük rezervler var. Fransa ile çok büyük bir anlaşma imzalandı. Almanlar İran ile çok yakın çalışmaktadırlar. İran'da çok büyük pasta var. İran'ın enerjisini Avrupa piyasasına geçmesi ancak Türkiye üzerinden olabilecektir. Türkiye bundan sonra İran ve İsrail ile iki büyük proje yapacaktır. Sınırlık İsrail daha önce yapılacak gibi görünüyor.

Dünyada bir ilk!

Rüzgar YEKA ihalesi; 3.48 cent'lik düşük maliyet oranıyla dünyada bir ilk... EED Başkanı, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, "Konu sadece elektrik üretimi değil, aynı zamanda teknoloji transferi ve rüzgar türbinleri üretim tesisi" diye konuştu. Prof. Dr. Kumbaroğlu, Vatan'dan Esra Barık ile bir araya geldi. Röportajın tamamına ulaşmak için [tıklayınız!](#)

Rüzgar YEKA ihalesi; 3.48 cent'lik düşük maliyet oranıyla

Nisan'da açıklanan Milli Enerji ve Maden stratejisi kapsamında güneş YEKA projesiyle başlayan süreç ardından geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen rüzgar YEKA ihalesi, güçlü ihale yarışması, yüksek yenilik oranı ve 3.48 cent'lik düşük maliyet oranıyla benzerleriyle kıyaslandığında dünyada bir ilk olma özelliği taşıyor.

Peki, hem uzun hem de temiz olması sebebiyle düşük karbon ekonomisine geçişte önemli bir teknoloji olan yenilenebilir enerjide Türkiye küresel rekabetin neresinde?

İhaleyi Alman şirketinin içinde bulunduğu konsorsiyumun kazanması son döneme gelen Türk-Alman ilişkilerini nasıl etkiler?

Dünyanın en büyük 10 rüzgar üreticisinden birini katılmıyorsa gerçekleştirilen bu ihale süreci farklı alanlardaki yatırımlara nasıl tesisi etkileyecek? Türkiye'nin yenilenebilir enerjide mevcut kapasitesini artırarak bu alanda birlikte merak edilen tüm konuları başkalarının Enerji Ekonomisi Derneği (EED) Başkanı, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gürkan

DÜNYADA BİR İLK

EED Başkanı, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, "Konu sadece elektrik üretimi değil, aynı zamanda teknoloji transferi ve rüzgar türbinleri üretim tesisi." dedi.

Aslında bakarsanız Türkiye uzun süredir bu atılımı yapma çabası içerisinde. Ama ilk kez sağlanan adımlarla ilerleme kaydediyoruz. Atılan adımların cari açığı azaltma üzerine duble etkisinin olduğu söylenebilir. Bir taraftan yenilenebilir enerji kullanımından dolayı ihale yakıt ihtiyacının azalması cari açığı olumlu etki edecek.

şunu anlatıyoruz. Zaten Türkiye'nin yenilenebilir enerjide çok büyük potansiyele sahip olması bu denli büyük yatırımla ilgili de elverişli. Bu denli büyük yatırımla ilgili olarak da rekabet ortamı çıkıyor ve fiyatları iyice aşağı çekiyor.

Bu ihaleyle birlikte enerji ticaretinin yarattığı maddi ve sosyal imkanlar da öne çıkacak. Özellikle fabrikalar ve kurulumlar. Peki bu teknolojinin kendiliğinden işler için gerekli için sisteme verilecek destek size yeterli mi? Bir de rüzgar ya da güneş olmadıkça bu kesintili süreç nasıl işliyor enerji kapasitesinde denge nasıl sağlanıyor?

Bu aşamada kesintili süreç bir sorun yaratmıyor. Sistem yedekli olduğundan diğer kaynaklardan dengeleme yapıyor. Ancak kesintili üretimin oranı arttıkça sisteme destek vermek gerekecek. Hem mevcut güçlendirilmesi bakımından hem de kesintili üretim yapan bazı güç üretilerinin hızında yedek kapasite bulundurulması bakımından. Avrupa ülkelerinde bu süreç yaşanıyor ve kapasite piyasaları ortaya çıktı. Tematik santrallerin üretim yapmadığı zaman da hazır bulundurulmuş kapasite için bir ödeme yapıyor.

Biraz da ihalelerin kendilerinin bahsedilecek olursak, Yaklaşık 12 gwh'ye yaklaşacak toplam rüzgar türbinleri yatırımını 1 milyar doların üzerinde ve anlaşma %65 yenilik gartı içeriyor. Geçen sene elektrik üretiminin yüzde 48'unu yenilenebilir enerji karşıladı. Bu oranı 2022 yılında devreye girecek bir rüzgar türbinlerinin üretim maliyetinin yaklaşık 5.6 cent'lik olarak düşürdü. Bu ihalelerin sonuçlanması Türkiye'de aynı elektrikli çok daha düşük maliyetle üretimi mümkün kılacak.

Bugün üçüncü nesle ulaşan yaklaşık 3 milyon Türk vatandaşının da yaşarken, yolda 5 milyona yakın Alman turist ülkesine gelen bir toplum arasındaki tarihi kardeşliğin ve işbirliğinin güçlü göstergilerinden biri olduğunu düşünüyorum.

Bundan üç yıl önce, Uludağ Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı'na ilk seyahatimde, beni Boğaziçi Üniversitesi'nde ziyaret eden ilk diplomat Almanyalı Büyükelçi Binnur Müstecaplıoğlu.

Kendiyle Türk-Alman Enerji Forumu çerçevesinde işbirliğini görüştü. Şimdi bu foruma işlev kazandırmak. Türkiye ve Almanyada enerji üretimi birbirini tamamlayıcı bir yapıya dönüşürken, alanların daha da gelişmesi için YEKA ihalesi yeni bir motivasyon kaynağı olmuştur.

Bizim de hem Sivil Toplum Kuruluşu olarak Enerji Ekonomisi Derneği çatısı altında, hem de Enerji Politikaları Araştırma Merkezi olarak Boğaziçi Üniversitesi çatısı altında bu süreçte destek verecek çalışmalarımız var.

Son olarak, dünyanın en büyük 10 rüzgar üreticisinden 8'inin katılımıyla gerçekleştirilen bu ihale süreci farklı alanlardaki yatırımlara nasıl teşkil etmesi bakımından nasıl okunmalı?

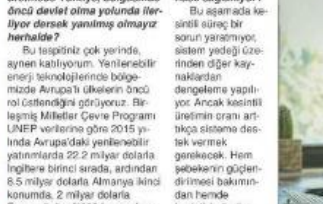

Gerek bu ihale gerekse Almanyadaki Türk toplumunun sağduyulu tepkisi ve Alman hükümetinin Türk toplumuna yönelik ilmi mesajları siyasi ayrışıklarla ve Türkiye-Almanya arasında yaşanan üst düzey gerilimlerin tabana yayılmayacağı ve ticari ilişkileri etkilemeyeceğini gösteriyor.

Kumbaroğlu ile konuştuk...

YEKA'yı yenilenebilir enerjide gelen noktayı ele almadan önce, küresel ticaretin her alanında ciddi bir rekabet var. Bunun Alman ekonomisi de enerji olgusunu diyor. Bu enerjiyi nasıl kullanabiliriz? Tabii, kesintisiz kullanılabilir. Zaten küresel ticaret içerisinde enerji ticareti aslan payına sahip ve enerjinin ulusal bazda ülkelerin enli geleneklerinde de önemli bir paya sahip olması nedeniyle de uluslararası konular güçlü zaman gelip enerjide dayanıyor. Küresel ticaretin de, rekabetin de, sıvıştıkları da, uluslararası ilişkilerin de ana ekseninde enerjinin doğrudan veya dolaylı olarak önemli bir rolü var diyebiliriz. Bu nedenle enerji diplomasisi çok önemli. Bizim de enerji diplomasisi yetiştirmemiz ve dış temsilciliklerimizde bulun durmamız büyük fayda sağlar.

Son 10 yılda enerji ve maden ihalelerinin ortasına 55 milyar dolarla uluslararası ve bunun da cari açığı nereye bir buçuk katma tekelatı, Türkiye'nin yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları konusunda atılım yapmaları...

Küresel ticaretin de, rekabetin de, savaşların da, uluslararası ilişkilerin de ana ekseninde enerjinin doğrudan veya dolaylı olarak önemli bir rolü var diyebiliriz. Bu nedenle enerji diplomasisi çok önemli. Bizim de enerji diplomasisi yetiştirmemiz ve dış temsilciliklerimizde bulun durmamız büyük fayda sağlar.

Küresel ticaretin de, rekabetin de, savaşların da, uluslararası ilişkilerin de ana ekseninde enerjinin doğrudan veya dolaylı olarak önemli bir rolü var diyebiliriz. Bu nedenle enerji diplomasisi çok önemli. Bizim de enerji diplomasisi yetiştirmemiz ve dış temsilciliklerimizde bulun durmamız büyük fayda sağlar.

İhaleyi Alman şirketinin içinde bulunduğu konsorsiyumun kazanması son döneme gelen Türk-Alman ilişkilerini nasıl etkiler? Nihayetinde Almanyada ihracat pazarında ilk sırada yer alıyor. İhalede de bu, yani karşılıklı bağımlılık söz konusu.

Gerek bu ihale gerekse Almanyadaki Türk toplumunun sağduyulu tepkisi ve Alman hükümetinin Türk toplumuna yönelik ilmi mesajları siyasi ayrışıklarla ve Türkiye-Almanya arasında yaşanan üst düzey gerilimlerin tabana yayılmayacağı ve ticari ilişkileri etkilemeyeceğini gösteriyor.

Taban desteği olmayan üst düzey gerilimlerde de sürdürülebilir değildir ve bu kapsamda yakın gelecekte ki ülke arasında diyalogun gelişmesi rasyonel bir zemine oturması gerekir.

Bu ihalelerin zamanında olarak Alman Dışişleri Bakanı'nın Alman şirketleri Türkiye'deki yatırımlarını bundan sonra olumlu karşılamaya başladığını yönelik açıklamasının hemen ardından gelmesi de Almanyaya birer önemli bir mesaj içeriyor.

Bu ihaleyle Türkiye güven tazelerken uluslararası derecelendirme kuruluşları için bir güven kaynağı ortaya çıktı. Bundan sonra yatırımcıları da değerlendirmeye kuruluğu da Türkiye'ye daha olumlu bakacaktır.

Merkel'in derdi başka!

EED Başkanı, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, Almanya'nın 2016 yılı Kasım ayında yaptırdığı çalışmalara göre Avrupa'nın enerji merkezinin Almanya ya da Türkiye olacağını belirlediğine vurgu yaparak, "Mevcut sürtüşmenin temelinde enerji savaşları var. Almanya'nın asıl derdi Türk Akım" ifadesini kullandı. Star gazetesinin okuyucularına manşetten duyurduğu haberin tamamını okumak için [tıklayınız!](#)

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMINIZ KUTLU OLSUN

95 YIL ÖNCEKİ KARARLILIĞIMIZI KORUYORUZ

30 AĞUSTOS Zaferi, milletimizin vatan topraklarında bağımsız yaşamı iradesinin tüm dünyaya ilanıdır. Türkiye, 95 yıl önce olduğu gibi, bağımsızlığına yönelik tehditleri, saldırıları bertaraf etme konusunda aynı kararlılığına mukavama emektedir. **11**

ŞANLI BAYRAĞIMIZ BUĞÜN Star'la ÜCRETSİZ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 30 Ağustos mesajında Türkiye'nin birliğine yönelik iş ve işbirliklerine ses çıktı.

MİLLİ İRADENİN SESİ

Star

iPhone 12 Eylül'de sahnede

TÜM dünyanın merakla beklediği iPhone 8, 12 Eylül'de resmen tanıtılacak. Aynı gün 3 farklı iPhone modeli de görüye çıkacak. **8**

HACI ADAYLARI ARAFAT YOLUNDA

KUTSAL topraklarda bulunan hacı adaylarını Arafat yolculuğu başladı. Arafat günü sabah namazının ardından Arafat'a çıkacak olan yüzbinlerce Müslüman 'İriliş ve mahşer' bir arada yaşayacak. Arafat'ta hacı adaylarının gece konaklamaları için kırmızı cadılar kurulu. **5**

Mekke: "Şehirlerin annesi"...

SİBEL ERGÜL, KUTSAL YAZDI SİTE

30 AĞUSTOS 2017 ÇARŞAMBA www.star.com.tr 75 KURUS (KTC: 1 TL)

MERKEL'in DERDİ BAŞKA

Almanya'nın Erdoğan'ı hedef alan açıklamalarının arka planında Türkiye'yi Avrupa'nın enerji devi haline getirecek projelerden duyulan rahatsızlık olduğu ortaya çıktı.

TÜRKİYE'DEN DEV ENERJİ ADIMLARI

BOĞAZICI Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Gürkan Kumbaroğlu, Bus dışına Avrupa'ya taşıyacak "Kızıl Akım" projesiyle Avrupa'nın enerji santrali olmayı hedefleyen Almanya'nın, "Türk Akımı" projesiyle enerji transferini Türkiye'ye kapattırma Erdoğan'ın hedefi olduğunu söyledi.

PROJELERİ ENGELLEME ÇABASI

TÜRKİYE'NİN 4 ayı borsu borsu projesiyle yakın gelecekte Avrupa'nın enerji transferi merkezine dönüşmesini önlemek isteyen Almanya'nın, "AB değerlerinden uzaklaşılıyor" bahanesiyle yürüttüğü sistematik saldırısı, Türkiye'nin bölgesel güç olmasını engelleme çabası olarak yorumlandı. **13**

ALMANYA BÜYÜK TÜRKİYE'DEN RAHATSIZ

KIZIL AKIM

TÜRK AKIMI

ALMANYA'DA FETÖ KEPENK İNDİRİYOR

VATAN HAINLERİNİN MİT KORKUSU

PARALEL İhtisat Çetesi'nin le mi'deki yeni yapılandırması yönelik soruşturmada ele geçirilen mesajlar vatan hainlerinin parçası oldukları öne sürüldü. Örgüt, üyeleri gizli haberleşme programı (COCO) üzerinden yönlendiriliyor. MIT çalışmaları başlatılmaya çalışıldı. **15**

Ekonomik güven endeksi % 2,5 arttı

Ekonomiye güven 5 yılın zirvesinde

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 5 büyümeye tüm dünyayı korkutan Türkiye ekonomisine güven arttı. **15**

2012'DEN BU YANA EN YÜKSEK ORAN

Ekonomiye yönelik tepkiler ve alınan tedbirler meyvesini veriyor. Borsa rekor üstüne rekor kırarken, TL varlıklarına yabancı ilgiye yoğunlaştı. Aranan ihracat ve sanayi üretimi de ekonomiyi 5 yılın zirvesine taşıdı. Ekonomik güven endeksi ağustosta bir önceki aya göre yüzde 2,5 artarak Temmuz 2012'den bu yana en yüksek olan 100 değerini aldı. **KAAN ZENGİNCİLİ** **15**

07 DÜNYA PIYASALARI FÜZE KRİZİYLE ÇÖKÜŞTEN TL DEĞERLENDİ BORSA İSTANBUL REKOR KIRDI

REZALETTE İKİNCİ PERDE

CHP: İÇKİ İÇMEK GÜNAH DEĞİL

MİLLET, içki içmek kuralları'na aykırı olarak Çarşamba'da Soğukpazar'da içki içen CHP'li milletvekili beldi. Genel Başkan Yardımcısı Aykut Erdoğdu, içki içmenin günah olmadığına savundu. İçki içmek günah değil, sosyal bir aktivite benim gözünde. **12**

BAYRAM ÖNCESİ İSLAM DÜNYASINDA KAN VE GÖZYAŞI

AKSA'DA YENİ TAHRİK

Siyonist rejim, Müslümanların ilk kubbesi Mescid-i Aksa'da yeni bir provokasyona kalkıştı. Asırı sağcı vekiller, giriş yasağı kalkmaz kutsal mekana haksız yaptı.

NETANYAHU KRİZ PESİNDE

YOL SUZLUKLARINI perdelemek isteyen İsrail Başbakanı Netanyahu, Mescid-i Aksa'da krizi tırmandırıyor. Knesset'in giriş yasağını kaldırma masasının ardından ağır sağcı vekiller Ye-

AKSA MÜSLÜMANLARIN

ALÇAK tahrikin ardından Kudüs Yüksek İslam Heyeti, Kudüs ve Filistin Müftülüğü ve Kudüs İslam Vakfı İdaresi ortak açıklama yaptı: Bu provokasyon amaçlı bir

BUNUN ADI SOYKIRIM

ANKARA, 3 günde 3 bin Müslümanı kültürel Arakan'daki kutsal yerden dünyaya tepki gösterdi. AB Bakanı Ömer Celik "Bu yapıların açılma katliamı, soykırım, uluslararası kurumlara hareketi geçmeli" derken Dışişleri Bakanı Cavusoglu "Müslümanlara yönelik saldırı kabul edilemez."

Ülkeyi küçümseyenlere ithaf olunur!

Yeni Asır gazetesinin önemli isimlerinden Erhan Gülenç, 'ülkeyi küçümseyenlere ithaf olunur' başlığıyla kaleme aldığı yazısında EED Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu'nun görüşlerine yer verdi! İlgili köşe yazısının tamamını okumak için [tıklayınız!](#)

6 Kendi ülkesi yerine Merkel'in yanında saf tutanlar, Türkiye'nin hava ve enerjideki ataklarına ne diyecek?

Ülkeyi küçümseyenlere ithaf olunur!

Ünlü şair ve yazar Necip Fazıl Kısakürek'in "Bugün bizim muhalefet, iktidarı düşürmek için vatani düşürmeye bile razıdır" şeklinde meşhur bir sözü var.

Kısakürek'in yıllar önce söylediği bu söz, bugün Türkiye'deki muhalefetin önemli bir kesiminin tavrını da çok güzel özetliyor.

Türkiye'de muhalif bir kesim, ülkede ne kadar olumlu gelişme olursa olsun hepsini yok sayıyor. Dev projelerin art arda devreye girmesine burunlarını kıvrarak bakıyorlar. En ufak olumsuz bir gelişmede "Türkiye batıyor" havası oluşturuyorlar.

Almanya Başbakanı Merkel başta olmak üzere, Türkiye'ye hasmane tutum içindeki yabancı liderlerin ülkemiz aleyhine yaptığı açıklamalar bu kesimlere "tuhaf" bir sevinç ve coşku yaşıyor.

Saldırlara karşı bir beka mücadelesi veren kendi ülkelerinin yanında yer almak yerine Merkel gibilerinin yanında saf tutuyorlar.

"Artık bağımsız politikalar izlediğimiz ve ekonomide dev projeleri hayata geçirdiğimiz için Türkiye'yi çekemiyorlar. Hasmane tutumları bu yüzden" diyorsunuz sizinle dalga geçmeye yelteniyorlar.

En ufak bir olumsuz gelişmede hemen "Almanlar bizi kısıyor. Ha ha ha..." deyip bu sözünüze alay etmeye çalışıyorlar.

Ama bu kesimlerin içine oturacak haberler de art arda geliyor. Sizlere bunlardan ikisini aktarmak istiyorum:

Haziran ve Temmuz ayları karşılaştığında Türk Hava Yolları yüzde 13.6'lık büyüme

ile sunduğu koltuk kapasitesinde Alman havayolu şirketi Lufthansa'yı geçerek Avrupa'da üçüncü sıraya oturdu. Ayrıca, havalimanı kapasitesinde ise İstanbul Atatürk Havalimanı, Frankfurt'u geride bırakarak yüzde 10.3'lük kapasite artışı ile üçüncülüğe oturdu.

ENERJİNİN MERKEZİ

Öte yandan Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Enerji Ekonomisi Demeği Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu da Almanların neden Türkiye'ye karşı hasmane bir tutum takındığını yaptığı analizle ortaya koydu. Kumbaroğlu, şunları söyledi: "Alman Dışişleri Bakanlığı'nın 2016 raporuna göre, Türkiye, Ukrayna ve Polonya'yı bypass ederek Baltık Denizi'nin altından doğrudan Rusya'dan Almanya'ya uzanan Kuzey Akım 2 Projesi'nin hayata geçirilmesi halinde, Berlin'i tüm Avrupa'nın doğalgaz merkezi haline getirecek. Alman Kuzey Akımı 2'nin önündeki en büyük engeli ise başta Türk Akımı doğalgaz boru hattı olmak üzere Azerbaycan, Türkmenistan, İran, İsrail, Katar ve Irak ile yürüttüğü projelerle Türkiye oluşturuyor. Bu nedenle Almanya cephesinde 'Ya biz ya da Türkiye Avrupa'nın doğalgaz arz güvenliğinde merkez ülke olacak' anlayışı hızla yayıldı. Türkiye-Almanya gerginliğinde bu durumun önemli bir rolü var."

Merak ediyorum, Türkiye'yle ilgili kötü gelişmelere sevinen bu kesimler, bu haber ve analize ne diyecek? Hala "Almanlar bizi kısıyor" deyip gülmeye çalışacaklar mı?

Merkel'in gazının nedeni Türk Akım!

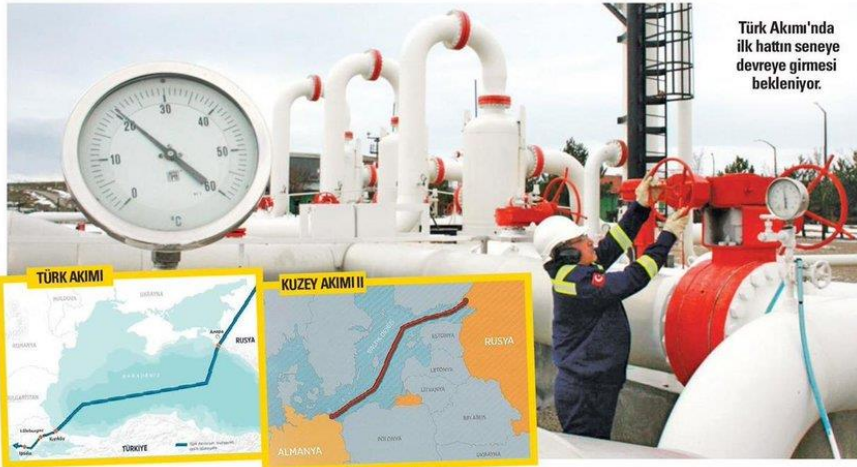
Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı Prof. Gürkan Kumbaroğlu, "Merkel'in Türkiye karşıtlığının arkasında Türk Akımı'nın Almanya'yı Avrupa'nın doğalgaz merkezi haline getirecek Kuzey Akım 2 projesine rakip olması var" diye konuştu. Haberin devamı için [tıklayınız!](#)

Haberin diğer bazı medya yansımaları: [Sabah](#), [Akşam](#), [Haber 7](#), [Vatan](#), [Milliyet](#), [Star](#), [A Haber](#), [Haber 5](#), [Kanal A Haber](#), [Ülke TV Haber](#)

MERKEL'İN 'GAZİ'NİN NEDENİ TÜRK AKIMI

Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı Prof. Gürkan Kumbaroğlu, "Merkel'in Türkiye karşıtlığının arkasında Türk Akımı'nın Almanya'yı Avrupa'nın doğalgaz merkezi haline getirecek Kuzey Akım 2 projesine rakip olması var" diye konuştu.

Türk Akımı'nda ilk hattın seneye devreye girmesi bekleniyor.

ALMANYA'NIN Türkiye karşıtlığı açıklamalarına her geçen gün yenisi ekleniyor. Almanya Başbakanı Angela Merkel dün yaptığı açıklamada, "İlişkilerimiz çok karmaşık bir dönemde. Türkiye ile önümüzdeki aylarda Gümrük Birliği görüşmelerini gerçekleştirebileceğimizi düşünmüyorum" dedi. Enerji uzmanlarına göre, Merkel'in sürekli gerginliği artırıcı yöndeki açıklamalarının arkasında Türk Akım ile Kuzey Akım 2 arasındaki çekişme var. Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı ve Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu, Almanya'nın Kasım 2016'da yaptırdığı bir araştırmanın ardından ilişkilerin eşzamanlı olarak bozulmaya başladığına dikkat çekti.

İŞLERİ DEĞİŞTİREN ARAŞTIRMA

Araştırma sonrasında Almanya'nın politikasında gözle görülür bir değişim yaşandığına dikkati çeken Kumbaroğlu, şöyle devam etti: "Bu araştırmaya göre, Rusya'dan Almanya'ya doğalgaz taşıyacak olan ikinci Kuzey Akım projesi Almanya'yı Avrupa'nın doğalgaz merkezi haline getirebilir. Araştırma sonuçlarının yayımlanmasından hemen sonra Alman Ekonomi ve Enerji Bakanı'nın görev yeri değiştirilerek Dışişleri Bakanlığı koltuğuna oturdu. Bu değişimle birlikte, Almanya'nın dış politikasında enerji odaklı dönem ağırlık kazandı."

Almanya yaşanan gerginliği daha da tırmandırabilir

► KUMBAROĞLU, Türkiye ile Almanya arasında devam eden krizin ortaminin gelecek dönemlerde artabileceği uyarısında bulundu. Kumbaroğlu, "Almanya, Türkiye için çok önemli bir ülke. Ancak Türkiye de Almanya'nın ticaretinde hayati öneme sahip. Sıkıntılar farklı bazı gerçekleri gözler önüne seriyor" dedi.

Ya biz ya Türkiye, Avrupa'nın doğalgaz merkezi olacak

► KUMBAROĞLU, araştırmanın ardından Almanya cephesinde "ya biz ya da Türkiye Avrupa'nın doğalgaz arz güvenliğinde merkez ülke olacak" anlayışının hızla yayıldığına vurgu yaparak, "Türkiye'nin coğrafi avantajı Almanya'nın ikinci Kuzey Akım projesi için büyük tehdit oluşturuyor. Bunun gerginlikte önemli rolü var" dedi.

EED Başkanı Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu'nun 1 Ağustos-1 Eylül 2017 aralığında katıldığı programlar:

TVNet - Hilal Güven Özbey ile Orta Kuşak – 04 Ağustos 2017 – Programı izlemek için [tıklayınız!](#)

A Haber - Gece Ajansı – 30 Ağustos 2017 - Programı izlemek için [tıklayınız!](#)

24TV - Editörden – 30 Ağustos 2017 – Programı izlemek için [tıklayınız!](#)